

ЕРНСТ ФРЕНКЕЛ

ГЕРМАНИЯ И ЗАПАДНИТЕ ДЕМОКРАЦИИ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

Онова, което разбираме под „западни демокрации“ се е появило най-вече посредством едно приравняване на английско и френско държавническо мислене и на държавни институции на двете страни. Изповядването на „западна демокрация“ изисква в еднаква степен признаването на нуждите на населението да се представляват свободно и безпрепятствено техните интереси, както и признаването на мощта на целостта да налага превъзходството на обществения интерес над всички отделни групи. Разкриването на диалектичното напрежение между представянето на отделни интереси и *volonte generale*, никога непреставащите усилия да се създаде едно изравняване между тези два принципа чрез свободни и открити дебати гради една от характерните особености на „западните демокрации“. [...]

От дните на Френската революция из Европа се носи като призрак представата, че реализирането на обществения интерес предпоставя насилственото поставяне на основата на една хомогенна обществена воля посредством промяна на плуралистичното в едно моноистично общество. Повикът за една образователна диктатура се основава на тезата, че в едно плуралистично общество дезинтегриращите сили са прекалено силни, за да може да се направи възможно автономното изграждане на една държавна воля, което да задоволява изискванията на обществения интерес. Оттук се счита за неизбежно поне до установяването на един монистичен социален ред да се прехвърли формирането на държавната воля на хетерономни сили.

От друга страна днешните западни демокрации се характеризират с това, че е възможно в едно плуралистично общество да се изгради една автономна държавна воля, която да държи сметка за изискванията на обществения интерес. Това може обаче само тогава да има успех, когато няма слепота относно фактите на социалния живот и няма глухота относно изискванията на социалната етика. Колкото по-диференцирано е едно общество, толкова по-малка е гаранцията, че чрез един нерелефлексивен *consensus omnium* достатъчно ще бъде държана сметка за осъществяването на *bonum commune*.

Тоталитаризмът търси срещата с тази опасност като чрез използването на диктаторски методи се старее или „да подчертае“ диференцирания характер на обществото, или да наложи появата на един *нерелефлексивен* консенсус чрез непрекъснат емоционален апел към ирационални предубеждения.

От друга страна плуралистичната държава на западните демокрации си поставя задачата да създаде в рамките на съществуващото диференцирано общество едно изравняване на организиранията групови интереси, което да е подходящо за основаването на възможността да се води един *рефлексивен* консенсус. Това обаче предпоставя не само, че съюзите по интереси са силно организирани и достатъчно силни, та да определят в значителен размер мисленето и действията на своите членове; то изисква също наличието на минимума съгласуваност между тези организации относно задължаващата сила на един признат за действителен ценностен кодекс, който е крайно необходим като здрава основа за сключването на евентуалните компромиси. В една перфектно функционираща плуралистична демокрация групите по интереси проправят пътя на партиите за изпълнението на техните задачи да съдействат при изграждането на волята на народа. *La democratie est le compromise de tous les jours*. [...]